GAZETA POLSKA

Prenumerata w miejscu kwartalnie złp. 12 — miesięcznie złp. 4. Ner pojedynczy gr. 10.

Nro 23.

Prenumerata na prowincji z opłatą pocztową złp. 20 kwartalnie.

w Warszawie dnia 25 Stycznia 1830 roku w Poniedziałek.

WIADOMOSCI HANDLOWE.

GDANSK. — *D.* 18 *stycznia.* — Bez żadnéj przerwy panuje ciągła cisza w handlu zbożowym. Dowóz lądem nie wielki, żądanie małe, ceny bez odmiany. — Z powodu że szczupłe są zapasy pszenicy na tutéjszym targu, nabywają takowę po cenach zniżonych. Niektórzy komissanci kupują prosto z dowozu lądowego pszenicę średniopstrokatę i wysokopstrokatę 127 do 129-funtową, za którą płacą stósownie do gatunku od 300 do 350 Fl. za łaszt 60-szeflowy (po 21¼ do 24⅞ złp. za korzec), ale w ogólności niniéjsze kupno jest mało znaczące. Ze składów nic nie kupują. O inne zboże, nie masz najmniejszego z zagranicy pytania. — Żyto krajowe 120 do 123-fnt., kupowano po 155 do 170 Fl. i utrzymuje się w téj cenie. — Jęczmień 102 do 108-fnt. płacą po 110 do 120 Fl.; zdaje się że niżéj już nie spadnie. — Owies którego mało dowożą, stoi byle dobry, 74-fnt., na 90 do 95 Fl. — Groch spadł na 120 Fl.

HAMBURG. — *D.* 15 *stycznia.* — Targ tegotygodniowy na zboże, był małoznaczący. Za pszenicę gdańską, elblągską i królowiecką dają 120 do 128 tal. (24¼ do 25$\frac{9}{10}$ złp. za korzec); żyto gdańskie, elblągskie i królewieckie 63 do 68 talarów.

— *Dia* 19 *stycznia.* — Obligacje udziałowe polskie, z terminem ich dostawy na 1 lutego, żądano 124, płacono 123½; na 1 marca, żądano i płacono 124½ za sztukę.

LWÓW. — *D.* 18 *stycznia.* — Kurs monet na w. w. — Dukat hol. 11 złr. 46 kr.; austrjacki 11-38; talar pruski 3-32; rubel ross. 4 złr. — Moneta konwencjna za 100-250.

WIADOMOSCI KRAJOWE i ZAGRANICZNE.

KRÓLESTWO POLSKIE.

W IMIENIU NAJJAŚNIEJSZEGO MIKOŁAJA I. CESARZA WSZECH ROSSJI KRÓLA POLSKIEGO etc. etc. etc.

Rada administracyjna królestwa polskiego.

W wykonaniu wyraźnéj woli Jego Cesarsko Królewskiéj Mości, objętéj odezwą ministra sekretarza stanu z dnia 3(15) grudnia 1829 r. a wskazującéy objaśnienia uzupełniające postanowienie króleskie z dnia $\frac{1}{2}\frac{2}{4}$ maja 1829 r. *o znaku honorowym*, na wynagrodzenie ciągłéj i nieskazitelnéj służby, oraz w rozwiązaniu przedstawionych sobie przez kommissję rządową sprawiedliwości i spraw wewnętrznych i policji wątpliwości. Postanowiła i stanowi:

Art. 1. Lata applikacji po ukończonych kursach naukowych przed otrzymaniem urzędu płatnego odbywanéj, tylko za połowę czasu na takową łożonego, lata zaś pracy za djetami, całkowicie ubiegającym się o znak honorowy liczone będą.

Art. 2. Wszyscy urzędnicy, officjaliści i posługacze cywilni bez różnicy stopnia, jeżeli należą do stowarzyszenia emerytalnego i składki od płac swych uiszczają, mają prawo do ubiegania się o znak honorowy.

Art. 3. Lata służby odbywanéj za granicą przez urzędników, officjalistów lub posługaczy rodem z prowincji dawne królestwo polskie składających, jeżeli służba ta pełnioną była pod rządami: Cesarsko-rossyjskim, Austrjackim, Pruskim, xięstwa Warszawskiego, lub wolnego miasta Krakowa, liczone być mają tymże urzędnikom, officjalistom, lub posługaczom, w królestwie polskiém ostatecznie służącym.

Art. 4. Urzędy obieralne w pewnych tylko epokach i przez czas ograniczony sprawowane, jakiemi są urzędy posłów lub deputowanych na sejm i urzędy radców obywatelskich, nie nadają prawa do ubiegania się o znak honorowy; równie jak i urzędy które lubo od nominacji rządu zależą, lecz są opłacane od osób prywatnych potrzebujących usługi piastujących takowe, jako to: urzędy jeometrów, architektów, rejentów ziemskich, mecenasów, adwokatów, patronów, obrońców, woźnych sądowych, komorników i tym podobnych.

Art. 5. Co się zaś tycze senatorów i sędziów pokoju, gdy urzędowanie tamtych jest zarazem prawodawcze i sądowe, a ci jakkolwiek służą bezpłatnie, lecz urzędują ciągle, przeto jak jedni tak drudzy, mają prawo ubiegania się *o znak honorowy* zarówno z innemi urzędnikami.

Art. 6. Zawieszenie w urzędowaniu wyrzeczone za karę na urzędnika, officjalistę lub posługacza, pociąga za sobą utratę czasu jaki podczas zawieszenia takowego upłynął i prócz tego zastósowaném być winno do przepisu ustępu piérwszego art. 9 postanowienia królewskiego z dnia $\frac{1}{2}\frac{2}{4}$ maja roku 1829.

Art. 7. Gdy nadto wyż rzeczone postanowienie królewskie, dzień 24 maja każdego roku na rozdawanie znaków honorowych służby nieskazitelnéj oznaczyło, przeto ogół służby podających się do tego zaszczytu kandydatów, do tegoż terminu liczony być winien.

Art. 8. Wykonanie niniejszego postanowienia rada kommissji senatorów i kommissjom rządowym w czém któréj dotyczy poleca.

Działo się na posiedzeniu rady administracjinej królestwa polskiego dnia 12 stycznia 1830 roku.

Minister stanu prezydujący (podpisano) W *Sobolewski.* — Radca sekretarz stanu jenerał dywizji (podpisano) *Kossecki.*

Wiadomości Warszawskie.

— *Wydawcy miotełek Nowakowskiego* mają zaszczyt zawiadomić szanownych prenumeratorów iż drugi numer karrykatur wyszedł z litografii. Odebranym być może w następujących kantorach: Gazety Warszawskiéj Dziennika powszechnego, Kurjera Warszawskiego, Gazety polskiéj i Kurjera polskiego, w handlach: DaH-Troca, Wemmera, Ehestaedla, Magnusa, Klukowskiego, Ciechanowskiego, w księgarni Stiblera, oraz w sklepie ubogich i w kassie teatralnéj. — Gdy zysk z sprzedaży karrykatur tych (po potrąceniu kosztów przez towarzystwo zastąpionych) przeznaczonym jest w ofierze ulubionemu w publiczności artyście dramatycznemu, przeto *Wydawcy miotełek Nowakowskiego* słuszną mają nadzieję iż dla dopięcia zamiaru tego licznych znajdą prenumeratorów.

— Jutro we wtorek, JPan Balothe tancerz z teatru wielkiéj opery paryzkiéj, wystąpi na scenie teatru narodowego pierwszy raz w Pas de cinq własnéj kompozycji. Dane będą K. *Przyjaciele* i balet *Nowy Narcys.*

— Dziś zimna stopni 18.

ROSSJA. — *Z Petersburga d.* 31 *grudnia* (12 *stycznia*). J. K. M. xiąże Albert Pruski przybył tu dnia wczorajszego.

— Akademja cesarska umiejętności, odbyła dnia 29 grudnia coroczne posiedzenie publiczne; sekretarz akademji pan Fuss zagaił posiedzenie odczytaniem zdania sprawy z roku upłynionego. Członek akademji pan Hamel czytał w języku rossyjskim rozprawę o potrzebie rozszerzenia wiadomości technologicznych między rękodzielnikami rossyjskiemi i o konieczności upowszechnienia instrukcji w niższéj klassie mieszkańców. Członek honorowy jenerał Bazaine czytał wyjątki z pamiętników o machinach parowych. Zapowiedziane programatem odczytanie pamiętników czł. ak. pana Kupfer o tegoroczněj wyprawie naukowéj do Kaukazu, dla braku czasu czytane być nie mogło. Zakończyło się posiedzenie odczytaniem: 1) raportu względem ubiegających się o nagrody za podane przez akademję w r. 1826 zadania w fizyce i historji; 2) programmatu nowych przez akademję wyznaczonych nagród; ogłoszeniem członków honorowych i członków korrespondentów obranych przez akademję; którymi są: *Członkami honorowemi*: Feldmarszałek hr. Paszkiewicz Erywański i radca tajny Engel członek rady państwa. *Członkami honorowymi zagranicznymi*: Baron Fourrier dożywotni sekretarz akademji umiejętności we Francji, Gay-Lussac i Arago członkowie tejże akademji; Encke sekretarz dożywotni akademji królewskiéj umiejętności w Berlinie. *Członkami korespondentami*: Kapitan flotty Litke; pułkownik Lame radcy stanu Recke i Charmoys profesor Simonow z Kazanu. *Członkami korrespondentami zagranicznemi*: Adolf Brogniart z Paryża; professorowie Rose i Mitscherlich z Berlina.

AMERYKA PÓŁNOCNA. — W wszystkich 13 dawnych prowincji Zjednoczonych Stanów niema miejsca, któreby się tak szybko wzniosło jak miasto Newark w prowincji Nev-Jersej. Jest tu wiele pięknych domów, kommunikacja lądem i wodą z Nowym-Jorkiem bardzo ożywiona, i dosyć znaczny handel. — W Nowym-Jorku utworzyło się towarzystwo lekarskie, przez rząd zatwierdzone, obowiązujące się do przestrzegania pewnych statutów, które sobie sami nadali. Każdy chcący tu wykonywać sztukę lekarską, musi zostać członkiem tego towarzystwa, inaczéj ulega karze pieniężnéj lub więzienia.

— Twierdzą, iż frega Zjednocz. Stanów *Brandywine* ma być uzbrojona, w celu przewiezienia pana Eaton sekretarza stanu wydziału wojennego do Mexyku, gdzie ma zastąpić dotychczasowego posła naszego pana Poinsett.

— W Ameryce północnéj tworzy się nowy zamieszkały obwód. Kraina Aboriginia zwana, zaludniona przez pierwotnych mieszkańców, oddana im została pod zwykłemi warunkami. Jedenaście rodzin już osiadło i spodziewać się można że znajdą naśladowców. Zyzna ta kraina we wszystko obfituje, a nawet z kruszców znajduje się tam ołów, saletra i węgle.

— Dnia 17 grudnia otworzono wielki kanał między Chesapeake i Delaware. Prezydent towarzystwa miał mowę, w któréj twierdził, że już przed 200 laty myślano o wykonaném teraz dziele, które przez wielkie korzyści jakie przyniesie samo się zapłaci.

— Nowy minister Zjednocz. Stanów w Kolumbji pan Moore, już miał mowę wstępną, podług odebranych z Bogota wiadomości, w któréj ubolewał nad nieudolnością swoją zastąpienia godnie poprzednika swego pana Harrison, zapewniając jednak, iż uczyni co będzie mógł. W téjże mowie winszował rzeczypospolitéj, świetnie ukończonéj wojny domowéj.

ANGLJA. — *Z Londynu d.* 9 *stycznia.* — Do jakiego stopnia sztuka typograficzna już doszła, dowodem tego zapowiedziany na rok 1830 almanach, który będzie tak mały że go można nosić w pierścionku, w szpince i t. p. Umieszczone w nim będą wyjątki z najcelniejszych pisarzów angielskich, drukować się będzie in 512, a chcąc go czytać, potrzeba szkła powiększającego używać.

— Bankowi wschodnio-indyjskiemu, skradziono 200,000 fnt. szt. Podejrzenie padło na dwóch bankierów, których natychmiast aresztowano; jeżeli się sprawdzi, są oni tyle majętni, że szkoda wynagrodzona być może.

— Dziennik nadworny donosi, że przedsięwzięto wszelkie preliminarne środki, w celu zabezpieczenia tronu Greckiego dla xięcia Leopolda Sasko-Koburgskiego, a rezultat układów w téj mierze prowadzonych, w których posłowie zagranicznych mocarstw udział mieli, właściwym dworom przedstawiony został. Wszakże zachodzą pewne trudności, dla których rzeczy téj za załatwioną uważać jeszcze nie można.

— Globe stwierdza udzieloną przez *Times* wiadomość, że cesarz Brazylji zamierza utrzymać prawa Donny Marji do tronu portugalskiego, i że mężowie którzy w obronie jéj sprawy utracili wszystko prócz honoru, nie będą poświęceni polityce którąby niebyła godną téj monarchini. Ponieważ Anglja oświadczyła cesarzowi Don Pedro, iż niechce przez wdanie się swoje nadwerężać praw jego córki, a cesarz wynurzył iż praw tych nie chce kompromitować ukła-

dami z Don Miguelem, przeto rząd angielski nie może uczynić żadnego kroku ku poparciu władzy teraźniejszego jéj posiadacza. — Ciekawa jest, czy pieniądze rządowi portugalskiemu dostarczane na zniszczenie przywłaszczyciela mają być użyte.

— Liczba katolików w Irlandji do liczby protestantów ma się jak $2\frac{5}{8}$ do 1.

— Pan O'Conell niedawno znowu wydał list do swoich ziomków, napełnionéj osobistościami na swych przeciwników. Kurjer mówi, ściągając do imienia tego demagoga: „Nasz Daniel wpadł w swoję jamę, trzeba czegoś więcéj jak zatwardziałéj jego bezwstydności, aby się wydobył.“

— Znakomity admirał Sir Jerzy Mentagne umarł 24 z. m. w bardzo podeszłym wieku.

— Pismo *Registro mercantil* wychodzące w Manila, donosi o odkryciu nowego rodzaju Indygo, znanego u krajowców pod nazwiskiem Pajanguit albo Aranguit, który dopiero w roku 1827 ściągnął uwagę missjonarza Mata.

— Pięciudziesiąt emigrantów portugalskich prosili pana Peel o wsparcie, ponieważ już od 5 miesięcy niedostali żołdu, wolelíby jednak dostać jakie zatrudnienie niż pieniądze.

— Jeden z dzienników angielskich podaje następujące statystyczne wiadomości o parlamencie. W izbie wyższéj zasiada 5xiążąt krwi królewskiéj, 19 innych xiążąt między tymi 1 feldmarszałek, 1 admirał, 5 pułkowników i 6 urzędników cywilnych; 18 margrabiów, między tymi 2 jenerałów 1 admirał, 2 pułkowników i 5 cywilnych; 104 hrabiów między tymi 1 feldmarszałek, 6 jenerałów, 18 pułkowników, 2 kapitanów, 1 admirał, 2 duchownych i 24 cywilnych; 22 vicehrabiów między którymi 4 jenerałów, 4 pułkowników 2 admirałów i 7 cywilnych; 164 baronów między tymi 10 jenerałów, 14 pułkowników, 1 kapitan, 1 chorąży, 3 admirałów, 4 kapitanów flotty i 24 urzędników cywilnych. W izbie niższéj znajduje się 20 jenerałów, 40 pułkowników, 8 majorów, 5 kapitanów, 4 poruczników, 7 admirałów, 15 kap. flotty i około 80 urzędników cywilnych.

DANJA. — W Kopenhadze urodziło się w zeszłym roku 3,475 dzieci, umarło osób 3,890.

— Tamże utworzyło się kilka towarzystw w celu opatrywania chorych ciepłemi potrawami i opałem wczasie zimowéj pory.

EGIPT. — W chwili tak ważnéj jak jest bez zaprzeczenia obecna, gdzie hardy i fanatyczny muzułmanin, poczyna uznawać wyższość oświaty europejskiéj i już po nią sięga; będzie zapewne dla czytelników pożądaną dokładna statystyczna wiadomość o Egipcie, jako o kraju, który pierwszy daje w téj mierze przykład swym braciom, a według podobieństwa stanie się dla nich tém, czém był dawniéj niemal dla świata całego, to jest kolebką nauk i cywilizacji.

Oto są szczegóły o teraźniejszym stanie Egiptu, z najnowszych czerpane źródeł:

Dolny Egipt wraz z Deltą, tworzy przestrzeń ziemi w kształcie trójkąta; i ta część jego jest żyzna, aż do Kairu. Daléj ciągną się ziemie pomiędzy górami Libijskiemi i Kattanu, i tworzą dolinę, która w najszerszém miejscu nie więcéj ma poprzecznéj długości nad 2 mili i pół. Góry te coraz daléj się ciągnąc, coraz bardziéj do siebie przybliżają, aż do miejsca zwanego *Syene*, gdzie się dolina kończy, a góry tak są siebie blisko, iż tylko Nil między niemi może płynąć: w témto miejscu jest owa sławna katarakta.

Ilość gruntów mogących być corocznie użyźnianemi wylewami Nilu, śmiało można liczyć do 10 miljonów feddanów, a to podług kadastru Velima-Zdobywcy, w r. 1517 lub 1518 uczynionego, który wskazuje nam liczbę 7,200,000 feddanów. *Jeddan* (tak zwana miara gruntowa) miał wówczas 400 prętów, a pręt 12 stóp; dziś zaś ma 333 pręty dziesięciostopowe. Rewolucje polityczne których ten kraj był świadkiem, znacznie zmniejszyły jego ludność, przymuszając mieszkańców do przenoszenia się do Syrji. Tym sposobem znaczna część urodzajnych gruntów leży, odłogiem. Dziś zaledwie 4 miljony feddanów jest uprawianych; ale gdyby rząd był lepszy, gdyby sprzyjał rolnictwu, gdyby odnowił zaniedbane kanały, które niegdyś po całym kraju rozlewały dobroczynne wody Nilu; innyby był stan Egiptu.

Ostatni obrachunek ludności, z rozkazu Mehemeda-Ali uczyniony, okazał liczbę 780,000 familji. Biorąc więc średnią miarę, po 5 osób na jednę familję, wypada ludność 4,000,000; zbyt szczupła bez wątpienia liczba w porównaniu obszerności i żyzności kraju. Egipt dzieli się na 14 prowincji, a na każdą z nich wypada po 365 miast i wsi. Miasto Kair, największe i najludniejsze liczy do 260,000 dusz.

Panujące choroby w Egipcie są szczególniéj: słabość oczu, zaraza i ospa. Pierwsza w miastach tylko widzieć się daje, a po wsiach jéj niemasz; zkąd wnosić można, że przy zachowaniu po miastach większéj czystości, możnaby było ją zniszczyć albo przynajmniéj zmniejszyć jéj szkodliwe skutki. Zarazie szpitale mogłyby zapobiedz, równie jak kwarantanny, gdyż jeżeli grassuje w Egipcie, zawsze jest przynośna skąd inąd. Wreszcie przeciw ospie, szczepienie jéj dzieciom najlepszymby było środkiem.

Klima w Egipcie jest zdrowe i przyjemne. W czasie wielkich upałów, wiatry północno-zachodnie odejmują przykrą gorącość promieniom słonecznym. Chcąc powziąć wyobrażenie o dobroci klimatu tego kraju, trzeba widzieć mieszkańców wsi, którzy lubo prawie nago chodzą, lubo najlichszą strawą żyją, przecież zdrowi aż do najpóźniejszéj starości.

Nie można lepszym sposobem wskazać korzyści jakieby mógł miéć rząd tego kraju gdyby w nim lepsza była administracja, jak wskazując obecny stan jego dochodów. Pisarze europejscy na domysł tylko mówili dotąd o tym przedmiocie, jedni przesadzali powiększając dochody Paszy Egiptu, drudzy nie znali miary zmniejszając je. Rachunek który my podajemy wsparty jest na najpewniejszych zasadach i ile być mogło, na urzędowych dokumentach. Gdyby kto brał miarę bogactw tego kraju, z ogromnych wydatków jakie w ostatnich leciech poniósł, wielceby zbłądził, równie jak ten któryby dawał wiarę pogłoskom o jego bliskiém bankructwie: ani jedno ani drugie nie jest prawdą; a jeśli Mehemed-Ali mógł dotąd podejmować koszta odpowiadające dochodom państwa pierwszego rzędu, było to tylko wysileniem, ale wysileniem dalekiém od bankructw. Oto jest roczny dochód rządu Egipskiego.

1. Podatek ziemski z 4 milljonów feddonów 10,666,666 talarów bitych hiszpańskich, licząc jeden po zł. 8 gr. 15. 2. pogłówne, po 8 tal. od familji 6,240,000. 3. Podatek od

daktylów 400,000. 4. Cła 1,500,000. 5. Apalty, czyli pachty rozmaite, licząc w to dochód z *gillów*, czyli suszonych wymiotów używanych do palenia zamiast drzewa lub węgli, 3,333,334. 6. Z menniey dochód 500,000. 7. Podatek z ryżu 750,000. 8. Z nasienia lnianego 300,000. 9. Z wyrobów lnianych 1,000,000. 10. Z lnu surowego wywożonego za granicę 250,000. 11. Z bawełny 1,500,000 12. Z nasienia jugeoliny, z której olej wyciskają 150,000. 13. Od kadzideł, słoniowéj kości, cukru, safranu, jedwabiu, indigo etc. 1,000,000. 14. Od przędziw 450,000. 15. Od zboża i innych produktów wywozowych 1,000,000. 16. Od tychże produktów do saméj tylko Arabji wysyłanych 1,250,000. Ogół dochodu 30,290,000 talarów bitych hiszpańskich, czyli 242,320,000 złp.

Umyślnie podaliśmy czytelnikowi każdy artykuł po szczególe, aby z tego wziął miarę do jakiego stopnia bogactwa Egiptu mogą być podniesione, jeżeli rząd będzie lepszy, administracja porządniejsza, kanały odnowione dla spławu Nilu i protekcja dana cudzoziemcom do osiadania w tym jednym z najżyźniejszych kraju świata.

FRANCJA. — *Z Paryża d.* 12 *stycznia.* — Król wyjechał dnia wczorajszego rano do Compiegne; powróci dnia 14 do Paryża. — Poseł francuzki w Madrycie donosi że królewstwo Neapolitańscy opuszczą Madryt d. 1 lutego i incognito powracać będą. Lubo król Hiszpański ponosi wszelkie koszta w przyjęciu swych gości, jednakże król Neapolitański wydał już 8 milljonów franków. — Słychać że prefektem policji w Paryżu na miejscu pana Mangin, będzie hrabia Desbrosses prefekt Lugduński. Pożyczka 80 miljonów fran. przybita została braciom Rotszyldom. Z pomiędzy ubiegających się o nią ofiarowała kompanja Blanc Collin 98 fr. pan Aguado 97 fr. 55 cent.; jeneralni poborcy 100 fr. a panowie Rotszyldowie 102 fr. 7½ cent. za sto. Już przy otwarciu deklaracji jeneralnych poborców, okazali podziwienie obecni kupcy i bankierowie, ale takowe wzmogło się nadzwyczajnie, gdy otwarto ostatnią deklarację. Tymczasem nastąpiło niemałe zadziwienie, którego ani minister ani ajenci skarbowi utaić nie mogli: deklaracja była bez podpisu, ale w téj chwili powstał pan James Rothschild, oświadczył że to jest jego deklaracja i podpisał ją. Ogół przewyżki ofiarowanéj przez pana Rotschylda, wynosi 1,600,000 franków.

— Niektóre pisma doniosły że pasza Egiptu zabrał rysunki pana Champolion; możemy zaręczyć, że ta wiadomość była zmyślona.

— Niektóre dzienniki kierującego komitetu używają od kilku miesięcy wyrazu *oeil de boeuf* dla poniżenia stanu lub zdań niektórych statystów. Wielu współczesnych nie zna tego zastarzałego nazwiska. Gazeta *Quotidienne* chcąc je dać poznać swym czytelnikom oświadcza, iż tak nazywano od czasów Ludwika XIV salę przytykającą do sypialni króla, wktórej zwykle zgromadzali się mający przystęp u dworu. Czyni zarazem różne uwagi nad tymi którzy tu wzrośli i kończy na tém, że stanie po przedpokojach zawsze było w modzie.

NIEMCY. — Paganini bawi już od czterech tygodni w Frankfurcie n. M. ale dotąd nie dał publicznego koncertu. Grał raz w sali tutejszego Muzeum wobec blisko 400 słuchaczy ale tylko dwie sztuki, a drugi raz na zabawie wieczornéj u pewnéj damy tutéjszéj.

— Pan Ludwik Uhland z Stutgardu, znany z swych lirycznych i dramatycznych poezji, mianowany został profesorem wymowy i literatury niemieckiéj oraz członkiem fakultetu filozoficznego przy uniwersytecie w Tubindze.

— Donoszą ze Strasburga, że tak zupełnego zamarznięcia Renu jakiém jest tegoroczne, mało kto z żyjących pamięta. Dnia 3 stycznia blisko 2000 ludzi korzystając z tego, udało się spacerem przez Ren z Amszterdamu do Kehl. Uważano, że poczynając od roku 1709 aż do 1829, wszystkie zimy w latach których liczba kończy się dziewiątką, miały nadzwyczajnie tęgie mrozy.

SZWECJA. — Szwedzka Minerwa, uważana jako Gazeta półurzędowa, twierdzi, że król następnéj wiosny pojedzie do Norwegji.

— Niedawno pojechał z Sztokolmu goniec do Petersburga z własnoręcznem pismem króla, winszującém przywróconego zdrowia cesarzowi Rossyjskiemu.

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

Kronika myśliwska.

W r. 1821 wyszła w Paryżu kronika z roku poprzedzającego, zawierająca z najdrobniejszemi szczegółami opis polowania rodziny królewskiéj. Tytuł ma *Livret des chasses du roi pour* 1821. Nic piękniejszego nie mogło wyjść nigdy z drukarni pana Didot; druk, papier, ozdoby, wszystko wytworne, oprawa najpyszniejsza; ale tyle tylko odbito exemplarzy ile osób towarzyszyło familji panującéj na polowaniach; ztąd droższy jéj dziś exemplarz niż inkunabułów z piętnastego wieku. Dowiadujemy się z niéj, że wydatki na polowania w 1820-21 roku, licząc już w to pensje urzędników, wynosiły 678,000 franków czyli 1,084,000 złp. — Nazwisk osób wszystkich składających korpus łowców, niemasz wymienionych, tylko sami urzędnicy. Daléj idzie lista psów 150, podzielonych na sześć klass które mają następujące nazwiska: Lindory, Sułtany, Pany, Sułtano, Kastory, Dyamenty. Wyżywienie roczne ich kosztuje 13,330 fr., to jest po 88 fr. i 87 centimów na głowę, czyli przeszło 150 złotych. Grunta pod lasami przeznaczonemi na polowanie dla familji królewskiéj wynoszą 64,075 hektarów, grunta zaś bezleśne 3,936; czyli ogółem 68,009 hektarów, to jest przeszło 20 mil kwadratowych polskich. W lasach tych było w 1821 roku 1,556 jeleni, 311 danieli, 249 dzików; zabito zaś z nich tylko 47 jeleni i 72 dziki. Wszakże inny rachunek statystyczny w téjże xiążce zawarty okazuje, iż w lasach na polowanie królewskie przeznaczonych było 1583 jeleni, 46 danieli, 7,208 sarn i 9,632 dziki. Daléj następuje szczegółowe wyliczenie zwierzyny zabitéj przez osoby familji królewskiéj, tak czworonożnéj jako i ptastwa, nawet nie zapomniano o szczurze, który przypadkiem pokazał się w polu. I tak: *Monsieur* (dzisiaj panujący król) zabił w roku 1820-1821, sztuk 6,691, xiąże Angulem (dzisiaj Delfin) 5,271 sztuk; inne zaś osoby orszaku ich 2,455; to jest ogółem jeleni, sarn, dzików, zajęcy, królików, kaczek, bekasów etc. zabito 14,417 sztuk.

WIDOWISKA W STOLICY.

TEATR ROZMAITOŚCI. — *Stary kawaler. Dwóch guwernerów* czyli *Asinus asinum fricat. Talizman niewidzialności.*

W DRUKARNI GAŁĘZOWSKIEGO I KOMP. PRZY ULICY ŻABIEJ Nro 472.